

[Начало](#) > ... > [Вашите Права](#) > [Основни Права](#) > Croatia

Национални съдилища и други несъдебни органи

Съдържание,
предоставено от
Хърватия

Хърватия

Национални съдилища

Създадените със закон съдилища имат специална роля в защитата на правата на човека. Тяхната автономия и независимост са гарантирани от Конституцията. Съществува специален механизъм за гарантиране на упражняването на конституционните права и свободи: конституционна жалба, която може да бъде подадена от гражданите, които считат, че националните органи, местните и областните (регионалните) органи на самоуправление и публичноправните субекти, които вземат решения относно техните права и задължения или във връзка с подозрение или обвинение в престъпление, са нарушили техните човешки права или основни свободи, гарантирани от Конституцията. Жалбата може да се подава само след като преди това са били изчерпани всички налични правни средства за защита.

Конституционен съд на Република Хърватия (*Ustavni sud Republike Hrvatske*)

Trg svetog Marka 4

10 000 Zagreb

Тел. +385 16400251

Факс +385 14551055

<https://www.usud.hr/>Върховен съд на Република Хърватия (*Vrhovni sud Republike Hrvatske*)

Trg Nikole Šubića Zrinskog 3

10 000 Zagreb

Тел. +385 14862222, +385 14810036

Факс +385 14810035

Електронна поща: vsrh@vsrh.hr<http://www.vsrh.hr/>Жупанийски (окръжни) съдилища (*Županijski sudovi*)Общински (районни) съдилища (*Općinski sudovi*)Висш търговски съд на Република Хърватия (*Visoki trgovački sud Republike Hrvatske*)

Berislavićeva 11, 10 000 Zagreb

Тел. +385 14896888

Факс +385 14872329

<http://www.vtsrh.hr/>Търговски съдилища (*Trgovački sudovi*) в Република Хърватия (192 Kb)

Търговски съдилища

Висш административен съд на Република Хърватия (*Visoki upravni sud Republike Hrvatske*)

Frankopanska 16, 10 000, Zagreb

Тел. +385 14807800

Факс +385 14807928

<http://www.upravnisudrh.hr/>

Административни съдилища (*Upravni sudovi*)

Висш съд за простъпки на Република Хърватия (*Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske*)

Ulica Augusta Šenoe 30, 10 000 Zagreb

Тел. +385 14807510

Факс +385 14611291

Електронна поща: predsjednik@vpsrh.pravosudje.hr

<https://sudovi.hr/VPSRH/>

Омбудсман (*Pučki pravobranitelj*)

Trg hrvatskih velikana 6

10 000 Zagreb

Хърватия

Тел. +385 14851855, +385 14851853

Електронна поща: info@ombudsman.hr

Факс +385 16431628

Съгласно член 93 от Конституцията на Република Хърватия омбудсманът е представителят на хърватския парламент по въпросите на насърчаването и защитата на правата на човека и свободите, установени в Конституцията, законите и международните правни актове за правата на човека и свободите, подписани от името на Република Хърватия.

Омбудсманът и неговите заместници се избират от хърватския парламент за срок от осем години. Омбудсманът защитава гражданите срещу нарушения на правата на човека, произтичащи от действия на държавните органи или юридическите лица с властнически правомощия. Службата на омбудсмана е централният орган за борба с дискриминацията и изпълнение на функциите на национален превантивен механизъм срещу изтезанията и други форми на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне или наказание. Омбудсманът разполага с независимост и автономност в изпълнението на своите задачи.

Компетентност:

Защита на правата на човека

Гражданите имат право на подадат жалба до омбудсмана, когато смятат, че правата им са били нарушени от органи с властнически правомощия. Омбудсманът провежда разследване в отговор на жалбата и въз основа на получените документи. Всички държавни органи, органи с властнически правомощия и местни и областни (регионални) органи на самоуправление — т.е. всички публичноправни органи — са длъжни да предоставят исканата информация.

Въз основа на установените факти омбудсманът може да издава становища, препоръки и предупреждения до съответните органи или висшестоящите органи и ако е необходимо, да уведомява хърватския парламент.

Освен това омбудсманът проверява съответствието на нормативните актове с Конституцията на Република Хърватия и международните конвенции за защита на правата на човека и може да предупреди хърватското правителство за необходимостта от изменение или приемане на нормативни актове в областта на правата на човека. Той може също така да предупреди хърватския парламент за необходимостта от хармонизиране на нормативни актове с Конституцията и законите. Омбудсманът има право също да започне производство пред Конституционния съд на Република Хърватия за проверка на съответствието на законите и други нормативни актове с Конституцията на Република Хърватия.

Насърчаване на правата на човека

Насърчаването на правата на човека включва дейност по изследване и анализ, разработване и поддържане на бази данни и документация, навременно и редовно информироване на обществеността и

заинтересованите страни, активно насърчаване и поддържане на сътрудничество с гражданското общество, международните организации и академичните изследователски институции, както и инициативи за хармонизиране на законодателството с международните и европейските стандарти и за прилагане на това законодателство.

Централен орган за борба с дискриминацията

Омбудсманът приема жалби от физически и юридически лица, предоставя необходимата информация относно правата и задълженията и възможностите за съдебна и друга защита, разглежда отделни молби и предприема действия в рамките на своята компетентност за премахване на дискриминацията и защита на правата на дискриминираните лица (освен ако не е в ход съдебно производство), провежда процедури по медиация с възможност за сключване на извънсъдебно споразумение със съгласието на страните и подава към компетентната прокуратура сигнали за извършени престъпления във връзка със случаи на дискриминация.

Национален превантивен механизъм

Омбудсманът изпълнява функции по линия на националния превантивен механизъм за предотвратяване на изтезанията и други форми на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне или наказание на всички места, където лица са лишени от свобода, задържани под стража, арестувани или настанени в места под публичен надзор, които не могат да напуснат по собствено желание.

Това означава, че представителите на службата на омбудсмана, като действат в това си качество, посещават местата за лишаване от свобода, местата за задържане и различните институции, в които са настанени лица с психични разстройства, като превантивна мярка за защита на лицата, които са лишени от свобода или чиято свобода е ограничена.

Национална институция по правата на човека (НИПЧ)

От 2009 г. насам омбудсманът е единствената национална институция за защита и насърчаване на правата на човека (НИПЧ) в Република Хърватия със статут „А“ съгласно Парижките принципи на ООН, които определят параметрите за независимост на националните институции за защита на правата на човека.

Това е най-високото ниво на институционална независимост и то отново беше присъдено на Службата на омбудсмана през юли 2013 г. след мониторинг от страна на ООН на изпълнението на нейните препоръки, свързани със запазването и укрепването на независим статут.

Специализирани органи по правата на човека

Омбудсман за правата на детето (*Pravobranitelj za djecu*)

Teslina 10
10 000 Zagreb
Хърватия
Електронна поща: info@djete.hr
Тел. 01/4929669
Факс 01/4921277
<http://www.djete.hr>

Дейности

Омбудсманът за правата на детето следи за съответствието на законите и другите нормативни актове в Република Хърватия, свързани със защитата на правата и интересите на децата, с Конституцията на Република Хърватия, Конвенцията за правата на детето и други международни документи, имащи отношение към защитата на правата и интересите на децата. Службата следи нарушенията на индивидуалните права на децата и проучва общото проявление и видовете нарушения на правата и

интересите на децата. Тя се застъпва за защитата и насърчаването на правата и интересите на децата със специални потребности. Предлага мерки за изграждане на всеобхватна система за защита и насърчаване на правата на децата и за предотвратяване на вредните действия, застрашаващи техните интереси. Службата информира и съветва децата за начина, по който да упражняват и защитават своите права и интереси, сътрудничи си с тях, насърчава ги да изразяват мнението си и го зачита, инициира и участва в публични дейности, насочени към подобряване на положението на децата, и предлага мерки за засилване на тяхната роля в обществото. Тя има достъп до всички данни, информация и документи, свързани с правата и защитата на децата, независимо от степента на поверителност, и има право да извършва справки с тях. Службата има право да проверява всяка институция, държавен орган, юридическо и физическо лице, които по закон полагат грижи за деца, както и религиозните общности, където деца пребивават или са временно или постоянно настанени.

Ако службата установи, че дете е било обект на физическо или психическо насилие, сексуален тормоз, сексуално насилие или сексуална експлоатация, липса на грижи или небрежно отношение, тя трябва незабавно да подаде сигнал до компетентната прокуратура и да предупреди компетентното заведение за социални грижи, като предложи мерки за защита на правата и интересите на детето. Службата на омбудсман може да потърси професионална помощ от експерти и професионални институции, които се занимават със защитата, грижата, развитието и правата на децата, които са длъжни да осигурят тази помощ своевременно.

Омбудсман за равенството между половете (*Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova*)

Preobraženska 4/1
10 000 Zagreb
Тел. +385 14848100
Факс +385 14844600
Електронна поща: ravnopravnost@prs.hr
<http://www.prs.hr>

Дейности

Омбудсманът за равенството между половете разглежда жалби във връзка с дискриминация, основана на пола, брачното или семейното положение и сексуалната ориентация. Службата разглежда случаи на нарушения на принципа на равенство между половете и случаи на дискриминация срещу лица или групи лица от страна на държавните органи, звена на местните или областните (регионалните) органи на самоуправление и други органи с властнически правомощия, служители в тези органи и други юридически и физически лица.

При осъществяването на дейността си омбудсманът е оправомощен да уведомява, да предлага мерки и да отправя препоръки.

Ако омбудсманът установи, че е бил нарушен принципът на равенство между половете, той има право да внесе предложение за започване на контрол за конституционосообразност на закона или контрол за конституционосообразност и законосообразност на други нормативни актове.

Омбудсман за правата на лицата с увреждания (*Pravobraniteljica za osobe s invaliditetom*)

Savska cesta 41/3
10 000 Zagreb
Тел. +385 16102170
Факс +385 16177901
Електронна поща: ured@posi.hr

Дейности

Службата на омбудсмана за правата на лицата с увреждания е независима държавна институция, чиято основна роля е да наблюдава и насърчава правата на лицата с увреждания, които се основават на Конституцията на Република Хърватия и международните договори и закони. В случай на нарушение на правата на лицата с увреждания омбудсманът има право да предупреждава, да предлага мерки, да отправя препоръки, да уведомява и да изисква отчети за предприетите действия.

Ако омбудсманът установи, че дадено законово решение е в ущърб на лица с увреждания или деца със затруднения в развитието, че ги ограничава по някакъв начин или ги поставя в по-неблагоприятно положение спрямо лица без увреждания, омбудсманът предлага изменение на това законово решение.

Службата на омбудсмана за правата на лицата с увреждания получава индивидуални жалби от лица с увреждания и лица, работещи в техен интерес, разглежда жалби за нарушаване на правата на лица с увреждания и в контакт с институциите, които отговарят за решаването на тези въпроси, се стреми да постигне най-благоприятното решение. Омбудсманът за правата на лицата с увреждания оказва помощ на такива лица, като ги консултира как да упражняват и защитават своите права и интереси.

Защита на личните данни

Агенция за защита на личните данни (*Agencija za zaštitu osobnih podataka*)

Martićeva 14
10 000 Zagreb

Тел. +385 4609000
Факс +385 4609099
Електронна поща: azop@azop.hr
<http://www.azop.hr>

Агенцията за защита на личните данни е юридическо лице с властнически правомощия, което извършва своята дейност независимо и автономно в рамките на своите задачи и правомощия. Агенцията отговаря за изпълнението на административни и професионални задачи, свързани със защитата на личните данни. В рамките на възложените ѝ публични функции Агенцията следи за защитата на личните данни, посочва случаи на злоупотреби при събирането на лични данни, изготвя списък на държавите и международните организации, които имат подходяща регулаторна уредба на защита на личните данни, разглежда молбите за установяване на нарушения на правата, гарантирани от Закона за защита на личните данни, и води централен регистър за досиетата с личните данни.

Безплатна правна помощ

С приемането на Закона за безплатната правна помощ Министерството на правосъдието се зае с обширната и трудоемка задача по създаване на система за безплатна правна помощ.

Системата за безплатна правна помощ позволява на гражданите в неравностойно социално положение да си наемат адвокат и да получат правна помощ за конкретни правни действия и равен достъп до съдебни и административни процедури.

Получатели на безплатна правна помощ

По смисъла на Закона за безплатната правна помощ получатели на правна помощ могат да бъдат:

- хърватските граждани;
- децата, които не са хърватски граждани, но се намират в Хърватия, без да са придружени от възрастно лице, отговорно за тях по закон;
- временно пребиваващите чужденци въз основа на реципрочност и постоянно пребиваващите чужденци;

- чужденците под временна закрила;
- незаконно пребиваващите чужденци и чужденците с краткосрочен престой — в производството по експулсиране или връщане;
- търсещите убежище лица, лицата с право на убежище и чужденците под субсидиарна закрила и членовете на техните семейства, които пребивават законно в Хърватия — в производства, при които не им е осигурена правна помощ съгласно специален закон.

Лица, предоставящи безплатна правна помощ

В Закона за безплатната правна помощ са посочени следните лица, предоставящи безплатна правна помощ:

- адвокатите;
- одобрените сдружения;
- правните клиники;
- службите на държавната областна (регионална) администрация.

Видове безплатна правна помощ

Видовете безплатна правна помощ обхващат първичната правна помощ и вторичната правна помощ.

Първична правна помощ

Първичната правна помощ съществува под следните форми:

- обща правна информация;
- правни съвети;
- изготвяне на становища пред публичноправни органи, Европейския съд по правата на човека и международни организации по силата на международни споразумения и правилата за функционирането на тези органи;
- представителство в производства пред публичноправни органи;
- правна помощ при извънсъдебно уреждане на спор по взаимно съгласие.

Първичната правна помощ се предоставя от службите на държавната областна (регионална) администрация, одобрените сдружения и правните клиники.

При предоставянето на първична правна помощ службите са оправомощени да предоставят обща правна информация и правни съвети, както и да изготвят становища.

Молителите, търсещи първична правна помощ, следва да се обърнат директно към лице, предоставящо първична правна помощ.

Вторична правна помощ

Вторичната правна помощ съществува под следните форми:

- правни съвети;
- изготвяне на становища в производства за защита на правата на работниците пред работодателя;
- изготвяне на становища по съдебни дела;
- представителство в съдебни производства;
- правна помощ при уреждане на спор по взаимно съгласие;
- освобождаване от разноски за съдебни производства;
- освобождаване от съдебни такси.

Вторичната правна помощ се предоставя от адвокатите.

Що се отнася до вида на производствата, вторична правна помощ може да бъде предоставена в следните производства:

- производства, свързани с вещни права, с изключение на производства във връзка с поземлените регистри;
- производства в областта на трудовите правоотношения;

- производства, свързани със семейни отношения, с изключение на производства за развод по взаимно съгласие, ако съпрузите нямат общи или осиновени деца, ненавършили пълнолетие, или пълнолетни деца, намиращи се под родителската им грижа;
- производства, свързани с изпълнителни и обезпечителни производства, във връзка с принудително събиране или обезпечаване на вземания, произтичащи от производства, при които може да бъде предоставена правна помощ съгласно разпоредбите на Закона за безплатната правна помощ;
- уреждане на спор по взаимно съгласие;
- по изключение, във всички други административни или граждански съдебни производства, ако такава необходимост произтича от специфични житейски обстоятелства на молителите и членовете на техните домакинства, в съответствие с основната цел на Закона за безплатната правна помощ.

Процедурата по предоставяне на вторична правна помощ започва с подаване на молба до компетентния окръжен административен орган или до този на град Загреб.

Съгласно разпоредбите на Закона за безплатната правна помощ лицата, които желаят да упражнят правото си на безплатна правна помощ, трябва да подадат попълнен образец на молба за предоставяне на правна помощ до службата на държавната окръжна администрация по местопребиваването на молителя. Към молбата трябва да се приложат изричното писмено съгласие на молителя и на пълнолетните членове на неговото домакинство за разкриване на всички свързани с имущественото състояние данни и за поемане на материалната и наказателната отговорност за верността на твърденията на молителя.

Образецът на молбата може да бъде изтеглен от уебсайта на Министерството на правосъдието или да бъде получен от службите на държавната областна (регионална) администрация, от общинските (районните) съдилища или от сградата на заведението за социални грижи в рамките на обичайното им работно време.

Молбите се подават лично или с препоръчана поща и за тяхното подаване не се плаща административна такса.

Предоставянето на правна помощ обхваща пълното или частично покриване на разноските за правна помощ в зависимост от финансовото състояние на молителя. А именно, предвижда се в зависимост от материалното състояние на получателя на правната помощ той да участва в разноските по процедурата в определен процент.

Когато правната помощ се предоставя в намален размер, разликата между общия присъден размер и адвокатския хонорар се поема от получателя на правната помощ съобразно стойността на услугата, определена в Тарифата за възнагражденията и възстановяването на разноските за адвокатски хонорари.

Министерството на правосъдието постановява решения като втора инстанция по жалбите на молителите, търсещи правна помощ, взема решения като първа инстанция относно вписването на сдружения и правни клиници в Регистъра на лицата, предоставящи първична правна помощ, води Регистъра и осъществява административен и професионален надзор на работата на лицата, предоставящи първична правна помощ.

Информация за безплатната правна помощ можете да намерите на [уебсайта на Министерството на правосъдието на Република Хърватия](#) или да получите по електронната поща: besplatna.pravna.pomoc@pravosudje.hr, като можете да очаквате отговор във възможно най-кратък срок.

Може да отправяте всички въпроси директно до службите на държавната областна (регионална) администрация.

Презгранични спорове

Презграничен е този спор, при който страната, която кандидатства за правна помощ, има местоживеене или местопребиваване в държава — членка на ЕС, различна от държавата членка, в която заседава

съдът или в която трябва да се изпълни решението.

Правна помощ при презграничните спорове се предоставя по граждански и търговски дела, производства по медиация, извънсъдебно решаване на спорове, при принудително изпълнение на публични инструменти, както и за получаване на правни съвети в рамките на тези производства. Разпоредбите относно презграничните спорове не се прилагат за данъчните, митническите и други административни производства.

Молител, който има местоживеене или местопребиваване в Република Хърватия и иска да получи правна помощ по презграничен спор пред съда на друга държава членка, трябва да подаде молба до службата по своето местоживеене или местопребиваване. Компетентната служба предава молбата на Министерството на правосъдието в срок от осем дни от нейното получаване. Министерството на правосъдието превежда молбата и приложените документи на официалния език или на един от официалните езици на държавата членка и на компетентния получаващ орган и ги препраща в срок от 15 дни от получаването им на компетентния орган на държавата членка, в която заседава съдът или в която трябва да се изпълни съдебното решение (получаващия орган). Ако не бъде предоставена правна помощ, молителят е длъжен да покрие разходите за превод.

Молителят може също така да подаде молба директно до получаващия орган в държавата членка, в която заседава съдът или в която трябва да се изпълни съдебното решение.

Молител, който има местоживеене или местопребиваване в друга държава — членка на ЕС, и иска правна помощ по презграничен спор пред съд в Република Хърватия, има право на правна помощ в съответствие с разпоредбите на Закона за безплатната правна помощ. В Република Хърватия молителите или компетентният орган на държавата членка, в която те имат местоживеене или местопребиваване (предаващият орган), трябва да изпратят молбата до Министерството на правосъдието (получаващия орган). Образците и приложените документи трябва да бъдат преведени на хърватски език, в противен случай молбата ще бъде отхвърлена.

Молбите се подават по образца, определен с Решение 2004/844/ЕО на Комисията от 9 ноември 2004 г. за установяване на формуляр за молба за правна помощ съгласно Директива 2003/8/ЕО на Съвета относно подобряване на достъпа до правосъдие при презгранични спорове чрез установяването на минимални общи правила за правната помощ при такива спорове.

■ Последна актуализация: 20/12/2021

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.